

هەنگاوهكانى بنیاتنانى دهولەتى كوردستان له دیدى ئافرهتانهوه

گولان: كۆمەلە ئىتتىپاقى

ئەگەر بۇ مېژۇرى دورى كورد لە عىراقدا ئەگەر ئېنىق تەنبا ئورپىك لە حكومەتى بەناو عىراقى ئىدىئالى بەھىنە، دەپنە مەزھەبگەرايى و پشتگۈنە ئىستى شەراكتى راستەقىنە و پىشپىلكردى دەستور و پەپەركردى غەدر و فشار لە سەر ھەرىسى كوردستانى سەرىنەناوند، واپكرد دەرگای دىالوگ دابخرىت و سەرۆكى كوردستان بە پشتىوانى لایەنە سىياسىيەكان و گەلەكەى برىارى ئەنجامدانى سەرىنەخۆيى بۇ جىبابونەو لەو عىراقە بدات، كە قوتى خەلكى سقىلى برىو و ھەموو كارتەكانى فشارى لە دژى دەستكەوتەكانى كورد بەكار ھىناو. كارنامەى عىراق و پلاتفۆرمى كوردستان واپكردوو ئىستا كورد لە جىھاندا بە ئاشتىخواز و دوژمن شكىن و دژى تىرۆر و توندلۇقى و بە كەنارى ئارام بۇ پىكەوئىيان و فرەنەتەويى و فرەئىنى ناسراو، عەربى عىراقىش (بە سوننە و شىعەو) بە توندلۇقى و مەزھەبگەرايى و تىرۆرىست پەروەرى ناويانگىيان دەركدوو. بۇ ھەر ئەو زەھىزەنى كە بە زۆرەملە بەشىكى كوردستانىيان بە عىراقەو لكاند، ئىستا لەبەردەم جىبابونەويىدا بەرىستى گەورە دوست ناكەن. بۇ ھەموو پىپەركەن و لە سەرووى ھەموويانەو ئىرادەى سەرۆك و گەلى كوردستان بونىادنانى دەولەتى سەرىنەخۆ زۆر نزيكە و ئافرىقانىش لەو ئەركە مېژوويىدا پىشكى شىريان بەر دەكەوئىت. لەم راپۇرتەشدا چەند خاتونى چالاكى سىياسى راي خۆيان بۇ گولان دەخەنەپوو.

سەرەتا د. ئەشواق جاف ئەندامى ئەنجومەنى نوئەيران عىراق، خۆشخالى خۆى بۇ سەركەوتنى ئەنجامدانى پرۆسەى رىفراندۇم دەرەپرىت و جەخت لەو دەكاتەو كە «سەركەدایەتى كورد لە ئىستادا لە بەرامبەر ھەرەشەكانى عىراق لە حالەتى بەھىزىدايە، نەك لە لاوازی، لە گەل ئەو ھەشدا داوا لە بەغدا دەكات كە ئەو مەلەفانەى كىشەى لەسەر، لە رىگەى گەتوگۆ چارەسەر بكن، بەلام بەغدا دەلى گەتوگۆ ناكەم. « گوتىشى: «بەپىنى ياسا ئىدەولەتییەكان كە حكومەتى ناوئەند گەتوگۆت لە گەل نەكات، ئەو دەپتە دەستپىكى ھەنگاوينكى خىراتر بۇ راگەياندىنى دەولەت، لە ئىستاشدا ئىپە مەوققىمان زۆر بەھىزە، ئەویش بە حوكمى ئەو ھەپىنى دەستورى عىراق و ياساى ئىدەولەتى لە دىارىكردى مافى چارەنوسمان ئازادىن، بۇ ھەپىنە لە ھىچ ھەرەشەيكى بەغدا ناترسىن و زمانى ھەرەشەش بەكار

گولان: كۆمەلە ئىپتىدائىي

گەنجانى كوردستان بە تامەزرۆيەۋە چاۋەپروانى راگەياندىنى دەۋلەتى كوردستان دەكەن

ئىمەي گەنجان بۇ پاراستى دەولەتى كوردستان و ئالاكەي گيان بەخت دەكەين و تاكە ناوات و نامانجيشمان سەرخستى دەولەتى كوردستانە خۆشەويستەكەمانە

وەك گەنجىكى دەقەرى سلىمانى بە شانازىيە دەنگى بەلى بۇ وەفادارى بەرامبەر بە خوينى شەھيدان و ئالاي پىروۆزى كوردستان بەرزەكەمەو و داواي دەولەتىكى سىستىماتىك و خۇشبۇتۇي لە سەركردايەتى سىياسىي كوردستان و سەروۆك بارزانى دەكەم

وەك گەنجىك شانازى دەكەم كە سەروۆكىكەم هەيە تەھەدداي جىهان و دوژمانى دراوستىشى كرد و بە ئىنەكەي برده سەرو نەيەشت ئىرادەي نەتەوہىيمان بشكىت.

نەجامدانى گشتەرسى بۇ سەربەخۆي لە باشوورى كوردستان وەرچەرخانىكى گەورەي مېژوويى بوو، كە كوردستانىيان بە گشت پىكەتە ئايىنى و مەزەبى و نەتەوہىيەكانىيە، بە كۆدەنگى و لە كەرنەفالى مەزنى جەماوېرىدا پشتمانىيان لەو سەروۆكە هەلگەوتووە كرد كە راشكاوانە گوتى: من ئەو كەسە نىم خۆم شەرمەزاري مىللەتەكەم بكم. بىنگومان هەولەكانى سەروۆكى كوردستان مسعود بارزانى، بۇ گەپراننەوہى سەروەرى و زىگارى لە عىزاقىكى داتەپويى مەزەبەگەراي توندېر، سنوورى و لاتانى زلەپىزى ناوچەكە و جىهانى پرى و نامانج و خواستى هەلقولايى ئىرادەي پىشمەرگەي و لاتپارېز و خەلكى قارەمان و خۇپراگرى كوردستانى برده سەرمېژەكانى دىپلوماسى و پىرسى كوردى كرد بە پىرسىكى جىهانى، تا ئەو رادىيە كە هەر ئەو زلەپىزانەي كوردستانىيان بە زۆرەملج بە عىزاقەوہ لكاند، لە بەردەم ئىرادەي جىكردەنەوہيدا، ئەگەر رازىش نەبوين، ئەوا بەربەستىان دروست نەكرد، ئەم وەرچەرخانەش لە سايدەي سىياسەتى حەكىمانەي سەركردايەتىي كورد و فېداكارى و قوربانيدانى پىشمەرگە لە راماللىنى تىرۆرىستانى درندەي داعش و رۇحى پىكەوژيان و ناشتەوايى و فرەپەنگى نەتەوہىي و ئايىنى لە ژىنگەي كوردستاندا دروست بوو. لە ئىستاشدا كە باشوورى كوردستان لەم گەلپىسيە مېژوويىيەدا بەيەكجارى ژىزدەستەبوونى دەولەتى بەناو فېدېرال و بە پراكىتىك مەزەبەگەراي عىراقى رەتكردووتەوہ، گەنجانى كوردستان بەتايىبەتى ئەوانەي كە جىلى داواي راپەرىنن و بۇ يەكەمجار مانى دەنگدانىيان هەبوو، شانازى بوو دەكەن كە دەنگەكەيان بۇ سەربەخۆيى و زىگارى لە بىندەستى و كۆپلەيەتى بوو، بۆيە زۆر بە تامەرزوويەو چاروېروانى راگىياندىنى دەولەتى كۆمارى فېدېرالى كوردستان دەكەن، هەتا بەغدا و ھاوېيرانى فېر بىن كە فېدېرالى چىيە و چۆن ھاوېەشىي راستەقىنە پراكىتيزە دەكرېت.

هەنگاويكى مرۆفانەيەو هەلگى بەكارهينانى عەقلى مرۆفە لەبواری ئەرك و ماف، يان پەيامى دروستكردىنى دنيايەكى باشتر كە لەگەل پىنداويستىيە مرۆيەكاندا گونجاو بىت، يەكەن لەو شتانەش كە وەك پىنداويستىيە مرۆف دەستىشان كراو، سەروەرى و ئازادىيە، كە لە دەولەتى نەتەوہدا بەرەجەستە دەكرېت. «گوتىشى: «بە راي من لە داواي دروستبوونى دەولەتى تازە، پىوستە پىروۆزەيەكى ھۆشيارانەو وردو چاودىزىكراو دابىرېدېرېت بۇ تاكەكانى كۆمەلگە كە ئەرك و ماف پەيامە تازەكان لەسەربەماي نەتەوہايەتى بىت و يەكەدەستكردىنى ياساو دەزگا ياسايەكانى دەولەت بگرېتەوہ، بە گشتى بەرپۆوہىردنى راستەوخۆي پەروەردەي گشتى و داينكردىنى دىسپلىنكى ياسايى بۇ ياساسەروەرىي و زالكردىنى بەسەر ھەموو شىوہەكانى دىكە و بەرژوہەندىي بەرتەسكدا، زەروورەتە و ھەر لەبەر ئەمەشە دەولەتە مۆدېرنەكان سەرقالى پىروۆسەي دروستكردىنى نەتەوہ بوون، بەوہش پەرسەندن و پىشخستى بەرژوہەندىيە گشتى و نەتەوہىيەكانىيان وەك پىوہرو نامانجى سىياسەتەكانى دەولەت كارى لەسەر كراو. «جەختى لەوہش كوردەو كە لە كوردستانى سەربەخۆدا دبىت «لە رووى سىياسى و ئابوورى و كۆمەلەيەتى تەكنەلۆژياو كەلتورويەو بەرنامەكان پۆلىن بكرېت و ھەمووان كۆدەنگ بن لەسەر پىشكەوتن و بالاترېوونى شىوې بەرپۆوہىردنى

بەپىيەي گەنج و لاوى كورد دەستىكى بالايان لە خەباتى گەلى كوردستان ھەبوو و شەھيد و قوربانى زۆرىشان لە پىناو پىرسە رەواكانى گەلەكەماندا داو، جگە لە بلاوكردەوہى گيانى نەتەوہىي و ھەستى كوردايەتى، توانويانە جوانترين وئەي خەبات و تىكۆشان لە مېژووى ئەم گەلەدا تۆمار بكن، لەم دۆخە ھەستىيار و چارەنووساسازەشدا لە سەرخستى پىروۆسەي رىفراندۆم رۆلى كارا و جدىيان بىنى، ھاوكات نامادەيى خۇيان بۇ خزمەتى زياترى و لاتە سەربەخۆيەكەيان دەردبەرن و خوازيارن دەولەتى كوردستان و خەونى گەورەي شەھيدان بىتە واقع و ھەلگى ناسنامەي و لاتىكى سەربەخۆ بن. ھەر لەو بارىيەوہ سەرتا تەرزە محەمەد حوسىن كارگىرې لىژنەي ناوچەي ناوہندە ئەكادىمىيەكان، باس لەوہ دەكات كە: «دەولەتى كوردستان خەونى ھەموو كوردىكى بەشەردەفە و سەدان سالە ھەولى بۇ دراو، لەسەردەمى تازەشدا گەلەك گۆرانكارىي بئەرتەي لەشىوازەكانى ژيان و گۆزەرانى مرۆفدا روويان داو، پىشكەوتن لەبەنەرتەدا

سۇزان دەۋىكى چالاكى كۆمەللى مەدەنىيە و ئەۋىش بەكىكە لەو ھەزاران گەنجەي تامەزىۋى جاردانى سەربەخۇيى كوردستان و ھەر لەو بارىيەۋە دەلىت: «ئەز ۋەك گەنجەك دەخۋازم پىش ھەموو شتىك دەۋلەتتىكى سەربەخۇمان ھەيىت، ھەموو حزب و لايەنە سىياسىيەكان تىيدا يەكگرتتو بن و مافى ھىچ كەس و لايەتلىك پىشپىل نەكرىت، لەژىر يەك ئالا و ئەۋىش ئالاي كوردستان بە نازادى لە دەۋلەتتىكى دىموكراسىدا بۇزىن، بە ھىممەتى سەركردايەتتى كورد و ئىرادەي گەل گشتىرسى كرا و ھىوادارم پەنا بەخۋا دەۋلەتتى كوردستان رابگەينەندىرت و بە يەكجارى زولم و ستەمى دوژمن كۆتايى پى بيت و مىللەتتى ستەمدىدەي كوردىش ۋەك ھەموو گەلانى جىھان بە سەربەستى و نازادى ژيان بكن، ئەۋكات پىويست دەكات گەنج لە خىزمەت داخۋازى و داۋاكارى ئەو دەۋلەتەدا بيت، نەك دەۋلەت بەخىنە خىزمەت ھەزەكانمان، ئىمەي گەنجان بۇ پاراستنى دەۋلەتتى كوردستان و ئالاكەي گيان بەخت دەكەين و تاكە ئاۋات و ئامانچىشمان سەرخستى دەۋلەتتى كوردستانە خۇشەۋىستەكەمانە».

سامان ئەخمەد مامۇستايەكى گەنجەۋە ھىماسەتەۋە دەلىت: «من ھىچم ناۋىت و ھىچ داخۋازىەكم نىيە، تەنيا دەۋلەتم ھەيىت ھەموو شتىكى خۇم پىشكەش بەو دەۋلەتە دەكەم، دەۋلەت و دەۋلەتدارى خەۋنى لە مېزىنەي كوردە و سەدان سالە خوتى بۇ دەۋرېزىن و قورىانى بۇ دەدەين، ھەموو ئومىد لە ئىستادا جودابوونەۋە رزگاربوونمانە لە ۋلايتتىكى داگىركەر كە سەدان سالە دەمانچەۋەسىنئىتەۋە و ئەنقالمان دەكات، رورەشى بۇ دوژمنانى كورد و كوردستان، لە پىناۋ دەۋلەتتىكى سەربەخۇ تا دواھناسە بە گيان و بە دل دەجەنگىن و خەبات دەكەين.» ناۋارە پالانى ئەندامى گروپپى ئاگرىنى خۇبەخشە و ۋەك گەنجىك داخۋازىي ئەو ئەۋەپە كە «كوردستان سەربەخۇيىت و خىزمەتى خانەۋادەي شەھىد ئەنقالكرا و پىشەمەرگە بكرىت، چونكە ئەوان بوون ئىمەيان گەياندە ئەو رۇژە گرنىگ و پىرۇزە،» گوتىشى: «ھىوام ئەۋەپە تەنيا بىيىنم كە كوردستان سەربەخۇيە، ئەۋەي تر دۋاي سەربەخۇيى ھەنگاۋ بەھەنگاۋ خواستەكانمان دىتەدى، چونكە ھەموو رىگە دوورەكان بە يەك ھەنگاۋ دەست پىدەكەن، ئىمەي كوردىش ھەنگاۋى گەورەمان ناۋە و زۇرمان تىپەرانوۋە و زۇر كەسمان ماۋە بىيىنە خاۋەن دەۋلەت و كىيانى خۇمان و گەرانەۋەي كەركوك و ناۋچە داپراۋەكانىش دەستكەۋىتتىكى گەورەپە بۇ بە خاۋەن دەۋلەت بوون و ھەموو كوردىك ناسنامەي مىللەتتىكى سەربەخۇخۋازى ھەپە.

مەسەلە مەۋىيەكان و دابىنكرىدى خۇشگوزەرانى بۇ تاكەكانى كۆمەلگەۋ بىنادانانى دەۋلەتتىكى تازە، بەبى جىۋازى بىرو راي سىياسى، ھەروەھا پىويستە بەشدارى پىكرىدى گەنج و ئافرتە بە پىيى پرونامە و پىسۇرى لە بەرئوۋەردىنى حكومەت و لەسەرجم دامودەزگا حكومىيەكاندا بە پىۋەرى (كەسى شىۋا پۇشۋىنى شىۋا) لە بەرنامەي دەۋلەتتى نويدا جىگەي بۇ بكرىتەۋە».

جەمال جەلال ۋەك گەنجىكى ۋەرگىر و رۇژنامەنووس سەبارەت بە ھەمان پرس دەلىت: «سەرەتا دەيىت ئەۋەلەۋىيەتتى كارەكان بويناۋدان و راگەياندىنى دەۋلەتتى سەربەخۇ بيت، ھەتا لەو دەۋلەتەدا ھەنگاۋەكان بە ئاراستەي پىشكەۋەتن ھەلگىرەن.» گوتىشى: «من ۋەك گەنجىكى پارىژگاى سلىمانى داۋاكارم لە بوينايتى دەۋلەتتى كوردستاندا بايەخ بە خەلكانى ئىشتىمانپەرۋەر و بەئەزمون لە كايەي سىياسى بدىرت، نەك ئەۋەي بەناۋى ھىنانە پىشەۋەي گەنجەۋە ۋلاىت بكرىتە شوئى مىللەتتى پى بايەخ، ھەروەھا داخۋازىي من ۋەك گەنجىك لە دەۋلەتتى كوردستان ئەۋەپە بايەخىكى زۇر بە ھونەر و ۋەرزىش بدىرت، بە تايەتتى سىنەما و مۇسىقا و لە ۋەرزىش تۇيى پى، ھەتا گەنجان دوور بكنەۋە لە كايەي سىياسى. من پىمخوشە لە جىياتى ئەۋەي گەنجان بىن بە شۇۋەكارى سىياسى لە رىگەي ھونەر و ۋەرزىشەۋە توانا مەۋىيەكانى خويان بە جىھان نىشان بىدىن. مەبەستەم لەم خواستەشم زىياتر بۇ گەنجى سلىمانىيە، چونكە لىرە گەنج ھەموۋى بە دەست سىياسەت و مېدىاي چەۋاشەكاراۋەۋە پىر بوون. ئىمە پىويستمان بە مۇل و ماركىت و فەرھەنگسەراي مۇسىقا و سىنەماۋ ۋەرزىش، نەك سىياسەتلىك كە پىيى كراۋىن بە ئامرازىك بۇ مىللەت و رقتىكى دىزىنە لە پىناۋ تىركردىنى خواستە پى بەھاكانى چەند سەركردەي حزبى لە شارە ھەياتەكە. من دەۋلەتم دوپت تا خواستەكانى تىبا بە دى بيت. دەۋلەتم دوپت بايەخ بە خواستە شارستانىيەكانم بىدىن، ۋەك گەنجىكى دەۋەرى سلىمانى بە شانازىيەۋە دەنگى بەلى بۇ ۋەفادارى بەرامبەر بە خوتىنى شەھىدان و ئالاي پىرۇزى كوردستان بەرزەكەمەۋە داۋاي دەۋلەتتىكى سىستەماتىك و خۇشبۇزى لە سەركردايەتتى سىياسىي كوردستان و سەروك بارزانى دەكەم. شانازى بەۋەش دەكەم كە سەروكىكىم ھەپە تەخەدداي جىھان و دوژمنانى دراۋسىشى كرد و بەلئىتەكەي برده سەرو نەپەشت ئىرادەي نەتەۋەپىمان بشكىت... پىشتىۋان بە خۋاي گەورە بەرھەمى خەباتى ۱۰۰ سالەمان لەژىر سايەي دەۋلەتتىكى دىموكراسى و سەربەخۇخۋا بەدى دىت.

بە ھىممەتى سەركردايەتتى كورد و ئىرادەي گەل گشتىرسى كرا و ھىوادارم پەنا بەخۋا دەۋلەتتى كوردستان رابگەيەندىرت و بە يەكجارى زولم و ستەمى دوژمن كۆتايى پى بيت و مىللەتتى ستەمدىدەي كوردىش ۋەك ھەموو گەلانى جىھان بە سەربەستى و نازادى بۇزى

پىشتىۋان بە خۋاي گەورە بەرھەمى خەباتى ۱۰۰ سالەمان لە ژىر سايەي دەۋلەتتىكى دىموكراسى و سەربەخۇخۋا بەدى دىت پىمخوشە لە جىياتى ئەۋەي گەنجان بىن بە شۇۋەكارى سىياسى لە رىگەي ھونەر و ۋەرزىشەۋە توانا مەۋىيەكانى خويان بە جىھان نىشان بىدىن

